

378 4/17

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVIII. évfolyam.

1903. Május.

5. szám.

és melléklete: a

KERTÉSZ-GAZDA

III. évfolyam. — 5. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése: . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés féltasabos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendők.

Hirdetéseket elvállal:

a MÉHÉSZETI KÖZLÖNY kiadóhivatala
Kolozsvártn, Magyar-útca 24.

J O B B,

4-10

**MEGFELELŐBB
és MEGBIZHATÓBB
méhkaptárok**

és méhészeti eszközöket

már nem is lehet ajánlani,

mint aminők

a 18 év óta fönnálló

KÜHNE FERENCZ-féle első magy. keresk. méhtelegen

BUDAPEST, I. ker. Attila-útca 99. sz. alatt

———— készülnék és kaphatók. ————

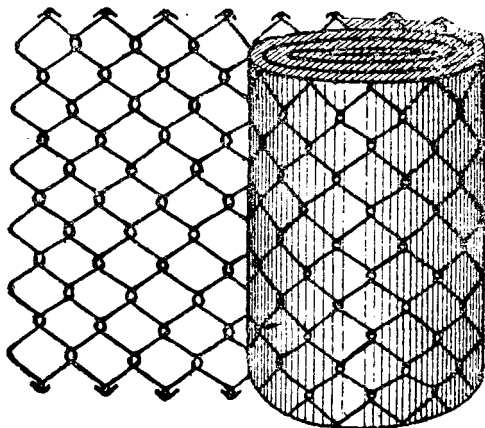
1903. évi gazdagon illusztrált- és sok újdonságot tartalmazó
főárjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony-szövet-fonal és szitaáru-gyára **KOLOZSVÁRTT,**
Egyetem-útca 12. Telefon: 439. 5-12

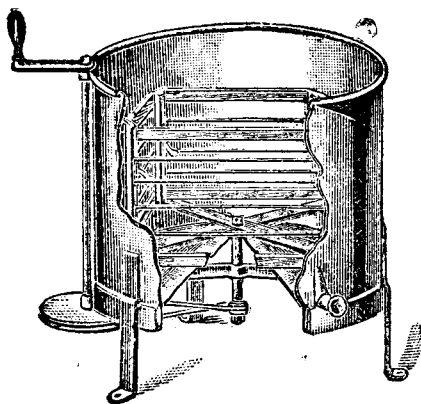
Ajánlja minden, e szakmába
vágó munkáját, úgymint: ker-
tek, sírhelyek, sat. bekerítésé-
hez való **gépionatait**; major-
sági udvarok **fonattal való be-
vonását**; pincze, padlás, felső-
világossági, magtár- és élés-
kamra-ablakok **rostélyzatát**;
áthányó-rostákat szén, kocsz,
kavics válogatásához; **szikra-
fogókat** gépekhez, zöldre fes-
tett **légy-szövetet**; **szelelő- és
lőhere-rostákat**; **Backer-féle
rostákat** és egyébféle haszná-
latra **vas- réz- és czinszöve-
teket**; **Kruppa-sodrony- sze-
gélyzeteket** különféle minták-
ban; fakeretbe foglalt **rostákat**
és **szitákat**; ruganyos **ágybe-
téseket** (matracz); **sodrony-
iaptorlóket**. —

**Aczél-tűskés sodrony kertek, delelők, sat bevo-
násához.** Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

MAGYAR FÉMLEMEZIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VII., Gizella-út 53. sz. ; BUDAPESTEN. VII., Gizella-út 53. sz.

Ajánlja saját gyártmányú, kiváló minőségű méhészeti czikkeit a legolcsóbb gyári áron

Mézpörgető - gépek,
4-féle szerkezetűek.

Hanneman-féle
anyarács, egész új;
szárnyakat a méhek
meg nem sérthetik.

Mézsűrő,
egyszerű és dupla.
Lépfődelező-
tálcák.

Ismertető csillagok.

Viaszolvasztó üst, legújabb szerkezetű, 2-féle szerkezet.

Méztöltő edények.

Mézkieresztő-fazék, dupla fallal.

Méhpörmetezők.

Méhsöprő-készülék.

Anyásító-készülék,
egész új.

Méhszöktetők.

Rajföcskendezők.

Etetőtálcák.

Méhészpipák.

Füstfúvók.

Füstölő-gépek. (Smoker.)

Mézszállító-edények minden nagyságban.

Megrendelésre készítünk minden a szakmába vágó tárgyat.

Árjegyzéket magyar, vagy német nyelvben kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

3.—6.

Magyar FéMLEMEZIPAR R.-társ.

Tűzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK L. és FIAI

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbútorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlép**, **javitott mézpörgetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzók- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai szénafűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat és szemző késeket.

Végül iölhivom b. figyelmét **konyhaberendelési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyaltgépeket, ruhamángoló és facsaró gépeket, kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi berndorfi alpacca és alpaccaezüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközlöm.

Kiváló tisztelettel:

Reményik L. és Fiai.

6—12

Ló- és marhanyiró-ollók.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1-ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., köri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Horváth Pál, ev. ref. egyházkerületi főpénztári ellenőr, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Király-úteza 51. sz. címzendő.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének **Kolozsvár, Magyar-úteza.**“ címzendők.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Reklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: Szentgyörgyi Lajos. Főmunkatárs: Nagy János.

Májusi emlékeztető.

(Kezdőknek.)

Május folyamán általában bőven ontja a természet a virágok kelyheinek édességét; méhecskéink gazdag nektárforrásokra lelnek mindenütt. Repczetermő helyeken, a gazdag méhlegelőt adó repcevirágból dúsan ömlik a méz a pörgetőbe. Másutt az akác illatos firtjein nyüzsögnek kis munkásaink, s szemmeláthatólag telnek a sejték az akácvirág zamatos mézével. Más vidékeken a fehérlóhere ad már most bő mézelést. A havasos tájakon pedig e hónap közepén kezdenek virágpompát ölteni a gyümölcsfák, s bőséges mézeléssel szoktak kedveskedni, hogy a méhcsaládok további fejlődésén gyönyörködjék a méhész, ha törzseit már eddig is okosan gondozta. A mezők, rétek, erdőségek, ligetek és kertek egyre sokasodó virágai napról-napra dússabb legelőt szolgáltatnak méheinknek. Ha az időjárás kedvező, jóleső örömmel gyönyörködhetünk méhikéink gondozásának szép sikerén. Teendőink e hónapban:

A kaptárokból csak annyi lépet hagyjunk, amennyit a méhek ellepnek. A fenékdzsejt tartassuk tisztán, különben az oda gyűlő törmelékben viaszmosoly verne tanyát.

A gyöngö törzseket az erősebbektől elvett 1—2 érett fiasításos és 1—1 mézsléppel időnként segítsük föl, hogy egyenlően erős törzseink legyenek. A fölsegített családot tartsuk jó melegen, mert népe, ereje gyöngö arra, hogy kellő meleget fejleszzen fészékében. Amely törzs népe az ablaknál levő utolsó lépen is szorgosan tisztogat, ennek a költőtérébe 2 fiasításos keret közé tegyünk be — de ne egymás mellé — 2 üres dolgozós lépet, vagy sejtközfalat (múlép). Ha a költőtér fiasítással és mézzel megtelt már, a földödeszkácskák helyére anyarácsot (Hauneman féle átjáró) fektetünk, legalább 10 cm. szélességben (de minél szélesebb, annál annál jobb) és fölbocsátjuk a méheket a mézürbe, hova legbelül egy régi dolgozós-lépet, utána 2 sejtközfalat, vagy lépkezdéses (viaszcsíkos) üres keretet teszünk. Legjobb azonban, ha kiépített dolgozós-lépeket rakunk föl. Hogy a méhek fölszokjanak és kedvvel dolgozzanak a mézürben, az odatett keretek közé egy fiasításos lépet is helyezünk, melynek fölső széle mézzel telt; de ügyeljünk arra, nehogy az anyát is föltegyük a mézürbe. Amikor ott is javában dolgozik a család, rendre kibővítjük a mézürt, időnként 2—3 lépet adván be.

Jól cselekszik, aki 1—2 erős törzset anyarács nélkül korán fölbocsát a mézürbe, hol 5—6 lépet befiasítat, s innét gyámolítja gyöngébb családait érett fiasítással, minek elszedését így meg sem érzi az erős törzs.

Havasos vidékeken pl. a gyümölcsfavirágzaskor multhatatlannál föl kell bocsátani a méheket a mézürbe, különben a költőtérbe raktározna a mézet, s ezzel szűkebbre szorítaná a fiasítást, minek következményeül népében megfogyatkoznék a család, s a főmézelés idején a jó hordás alkalmát kellőleg kihasználni nem tudná. Fölbocsátva azonban, a mézürben bő mézkészletük, a költőtérben pedig gazdag fiasításuk lesz a családoknak, s a főhordást hatalmas törzsek várják, melyek rövid idő alatt csudaszerű eredményt képesek is bemutatni.

A repcze- és akácmezből sok helyen pörgetnek már e hónapban, ilyenkor a legszebb földött mézes kereteket tanácsos félretenni, hogy a netán bekövetkező eshetőségre tartalékmézünk legyen. Ott, hol a főmézhordás nem május: az e hónapban való pörgetés többnyire bajt okoz, csak munkát szaporít haszon nélkül.

A hűvös vidékeken a gyümölcsfák virágából gyűjtött méz maradjon a mézürben: szükségük van arra a méheknek; legfőlebb a szegényebb családok segítésére vegyünk ki onnét a későbbi főmézelés előtt.

A mézürbe is legjobb mind dolgozós-lépeket, vagy sejtközfalakat rakni. A herelépeket sokáig üresen hagyják a méhek, azt várván, hogy az anya bepetézzé azokat.

Ha több napig nem járhatnak ki a méhek, etessük őket langyos híg mézzel, különben kihordják a fiasítást még akkor is, ha sok mézük van.

A papirosrétegeket, vagy egyéb takarót csak a mézür megnyitásakor távolítsuk el a kaptárból.

A méhes előtt a vályúban mindig legyen víz, s hogy a méhek bele ne fulladjanak, vékony, könnyű farács úszszék a vízben.

A kaptárokat készítgessük elő a rajok számára. A különféle virágok nyílásáról, az időjárásról, a törzsek fejlődéséről, s esetleg — ha itt-ott megtörténnék — az első rajok megjelenési idejéről okos dolog lesz jegyzetet vezetni.

Gyergyóditró.

Józsa Sándor.

A méhfészek.

II.

A méhtenyésztés céljainak csak az a kaptár felelhet meg, mely úgy a rajoztatásra, mint a mézeltetésre egyaránt alkalmas. A helyesen gondolkozó kezdő méhész eleinte csupán a méhcsaládok szaporítására törekszik; a mézjövedelem iránt táplált igényeinek kielégítését arra az időre halasztja, mikor méhállományával a kívánt számot elérte. De ekkor meg már méheinek rajzási kedvét szeretné teljesen elenyésztetni, hogy munkásságukat ne arra, hanem minél több méz begyűjtésére irányítsák. Ennek a célznak az elérésére többé már nem rajzó, hanem *meddő*, azaz tisztán mézelő méhcsaládokra van szüksége. Kétségtelen, hogy e két különböző célzt ugyanabban a méhesben, ugyanazokkal a kaptárokkal szándékozik elérni. Sőt sokan méhcsaládaik egyrészét rajzásra, másrészét pedig mézelésre óhajtják berendezni. A kaptárnak mind a két célra egyenlően jónak, megfelelőnek kell tehát lennie.

Már az első közleményemben azt mondtam, hogy az egyesületi kaptár valóságos rajzó-kaptár; de hát melyik az a kaptár, melyben a méhcsalád rajzási hajlama föl nem ébred?

1891-ben a tömörkényi pusztán (Mindszent község határában) láttam egy csupa szalmakasokból álló, valóban gondosan kezelt méhészetet. A gazda: Tóth János uram — mint mondá — rendszeren 24 anyakast hagy telelőre. Láttam ott egy soha nem képzelt óriási szalmakast is benépesítve. Szalmafonata tenyérnyi vastag, s öklöm-nagyságú lyuk a kijáró rajta. Első kérdésem is az volt: mire való ez az óriási kas, vagy miért nem ekkora valamennyi? Tóth János uram így válaszolt: Ritka nyár, hogy egyszerre kijött 2-3 raj össze ne kavardjék a levegőben. Ennek a nagy méhtömegnek a közönséges szalmakas kicsiny; a befogás alkalmával tapasztaljuk, hogy a sok bogár teljesen megtöltötte a kast, — hát akkor hova épít, hova gyűjt? Sőt többet mondok: meg se marad benne. Az ilyen összeszállt rajoknak fontam 3 nagy kast, melyekbe befér egy-egy hekto búza, s most ezekbe fogjuk az egyesült rajokat; s ha őszszel levágjuk, egy-egy 50—60 kgr. mézet ad. Kérdésekre, hogy miért nem hagyja meg magnak, s aztán mind ilyen óriási családokat tarthatna, ezt felelte: Meghagytam uram, a legelsőt is, itt állott 4 esztendeig; mindig olyan népes volt, hogy nyüzsgött benne a bogár, mindig olyan nehéz volt, mint a sár; de hiába lestük, hiába vártuk, csak nem rajzott az! Hát most már az ilyet őszszel rendszeren levágjuk, mert ez nem való magnak.

Ebből tehát már 12 év előtt megtanultam, hogy egy 100 literes kas, vagy kaptár elég nagy arra, hogy abban a méhcsalád túlnépesedése be ne következzen, illetőleg rajzási hajlama föl ne ébredjen. Új anyát is nevelt 4 év alatt az az óriási méhcsalád legalább egyszer és mégsem rajzott ki. Ennek az óriási kasnak 45—50 cm. volt az átmérője és mégsem volt az *kotló kaptár*, vagyis nem rajzott derűre-borúra. Ebből tehát azt kellett következtetnem, hogy a keretes kaptárnál is eltérhetünk a 25 cm. szélességtől, megalkothatjuk a 100 literes nagyságot, s lesz is a kaptárnak tisztességes alakja; rajzási meddőség és mézelés tekintetében is meg fog felelni minden kívánalmunknak; csak egy kis bátorság kell ahhoz, hogy ezt a méhészvilágnak be is mutassuk.

Az egyesületi kaptár költőfészkeének terjedelmét annakidején

egy közép nagyságú szalmakas úrmértékének megfelelőleg állapították meg, úgy okoskodván, hogy ebben egy életreképes jó méhcsalád tenyészhető; a föléje helyezett mézür pedig arra készült, hogy az abba gyűjtött méz, mint a méhcsaládra nézve *fölösleges*, tőle minden alkalommal elvétetvén, a méhészt jövedelme legyen. Ez ekként rendjén is volna, ha a méhcsalád mindenben és mindenkor híven teljesítené a mi óhajtásainkat; de az én tapasztalásom azt bizonyítja, hogy a fönebb említett szabály alól szörnyen sok a kivétel.

Méhészetünk egyik előkelősége azt mondja: *»Akárhányszor megesik, hogy a méhcsalád nemcsak a mézkamrát, de a költőfészket is úgy telehordja mézzel, hogy az anyának alig marad helye egy kis fiasításra.«* Bátorkodom szerény véleményemet erre a következőkben elmondani. Az az *»akárhányszor«* nagyon is határozatlan meghatározás, s oly tág értelmű, hogy azt minden nagy hordás alkalmára egész nyugodt lélekkel vonatkoztathatjuk. Engedelmet kérek: így nem állja meg a helyét. Nevezetesen az akácvirágzás idejére vonatkoztatva — amikor (az egyesületi kaptárban) minden valamire való méhcsalád erősen készül a rajzásra — nem következik be a mondott állapot. Hanem azt tapasztaljuk, hogy amely méhcsaládnak a főhordás előtt megnyitjuk a mézkamrát és sikerül is azt vele elfoglaltatnunk, alig szorítja összebb nagy kiterjedésű költését, mert a mézkamrában a méz begyűjtésére — annak többszörös kiürítése által — folytonosan kínálkozik üres hely. Ez a hely a méhcsaládra nézve a Danaidák hordója; bármennyit gyűjtson is a család, a mézkamra mindig elnyeli azt. Ha pedig a méhcsalád az akácvirágzás megszűntével a rajta többszörösen elkövetett fosztogatást valamely új hordással később pótolni nem tudja, menthetetlenül elvesz, egyszerűen azért, mert az a méz, amit elszedtünk tőle, reánézve *nem volt fölösleges*. Ha valakinek eszébe jutna úgy kísérletezni az egyesületi kaptárral, hogy a mézkamrát az akácvirágzás idejére nem nyitná meg: akkor látná majd, hogyan szorítja összebb a méhcsalád a költést, hogy a begyűlő méznek helyet biztosítson, s miként gondoskodik a saját évi élelméről; de *fölösleget* ez sem raktározna össze. Ha pedig a mézkamrát az akácvirágzás alatt, illetőleg után nem ürítené ki a méhészt, hanem össze ragyná a pörgetést, hogy akkor vehesse el azt a mézet,

ami valóban *főlöslég*: akkor azt látná, hogy a méhcsalád csaknem egészen kiürítette a mézkamrát, tartalmát a fészekbe hordván le. Egyszer 10 méhcsaláddal tettem meg ezt a kísérletet, s szeptember végén mint valóságos *főlösléget*, összesen 20 kgr., vagyis átlag 2 kgr. mézet pörgettem ezektől. No már ennyiért igazán nem érdemes méhészkedni! Egészen másként áll a dolog a hosszan tartó, dús tarlóvirágzás után őszfelé, amikor a méhcsalád a fiasítást ösztönszerűleg egyébként is összehívja. A fönebb közölt *»akárhányszor«* kezdetű idézet lehetőségét ez esetben már nincs okom kétségbevonni; de ha csakugyan bekövetkezik, akkor a népesség nagymértékben való apadását vonja maga után; s csak azt bizonyítja, hogy az egyesületi kaptár mindenképpen kicsiny.

A költésnek az akácvirágzás idején észlelt nagy kiterjedése következtén nálunk is követőkre talált az a jótanács: korlátozni kell a költést az anyának szűkebb térére szorításával, elzárásával, vagy a méhcsaládból való eltávolításával. Nagyon hosszúra nyúlnék ez a közlemény, ha mindezekről a műveletekről, s az ezekből eredő fattyúhajtásokról — milyenek: a kétanyás állapot, az elárvulás, az ályanyáság, a sikertelen kirajzások, aztán se raj, se méz — tüzetesen beszélni akarnék; lesz még talán idő és alkalom, amikor ezekre is rátérek.

Igen tisztelt méhesztársak! Ha a méhfészket kovácsfűjtatónak tekinteném — amit az egyik perczben a szétrepedésig földuzzasztathatok, a másik perczben meg már lapossá lohaszthatok, — akkor az eddigi rendszerekben meggyökeresedett tavaszi mesterséges és rohamos fejlesztésnek, s a főhordás idején a mesterséges visszafejlődésnek létjogosultságát minden tétovázás nélkül el is ismerhetném. Mivel azonban a méhfészket sokkal többnek tekintem, s az abban elkövethető műveleteknél a meggondolásnak sokkal nagyobb mértékét tartom szükségesnek. ezeket az erőszakos és gyakran vészthozó műveleteket méhészeti szótáramból törülnöm kellett. Az én kaptáromban ezekre igazán nincs is semmi szükség. Ha mint rajzó kaptárt akarom kezelni, akkor egy keretsoron 10 kereten, vagy két keretsoron 8+8, esetleg 9+9, tehát összesen 16—18 kereten túl fejlődni nem engedem. Ha pedig mézeltetésre akarom berendezni, akkor a benne elhelyezett méhcsaládot fölszabadítom 30 keretre, sőt némelykor az ablakok eltávolításával 33 keretre

is. S ha a főhordás után a felső sor keretet mézzel megtöltve elveszem, nem fosztom ki a méhcsaládot, hanem csakis a fölösleget veszem el, mert megmarad évi élelmére 25—28 kgr.

Miképpen lehetséges ez? Úgy, hogy az anya petézőképessége ebben a nagy kaptárban is ugyanaz marad, és 10—11 kereten, vagyis az összes keretek egyharmadán túl sohasem terjed; míg az egyesületi kaptárban nagyon gyakran a keretek kétharmadát költés foglalja el. Ha az akáczirágzás után hársból, sőt talán némely vidéken tarlóvirágból is reménylhetünk egy egy nagy hordást, akkor ezek előtt éppen úgy följebb kell raknunk a méhfészket, s az alsó szakaszt éppen úgy ki kell töltenünk tartaléklépekkel, mint ahogyan az akáczirágzás előtt cselekedtük azt. Azért mondom el ezt újból, mert néhány méhésztárs erre nézve kérdést intézett hozzám. Értsék meg igen tisztelt méhésztársak, hogy az én rendszeremben éppen úgy, mint a szabadban élő méheknél, a méhcsalád *mindenkor letelé fejlődik*, mert ez az egyedüli természetes fejlődési folyamat

Végül el nem hallgathatom, hogy amint a tavaszi fejlődéskor a fészkek fölrakására a méhcsaládok népesedési sorrendjében 4—5 heti idő áll rendelkezésemre: a főhordás után sem kell a méz elszedésével nyakra-főre sietnem. Egész kenyelmesen végezhetem azt, mert a méhek nem hordják le a mézet a felső szakaszból, mint az egyesületi kaptár mézkamrájából. Legfőleg azon kell igyekeznünk, hogy a közetkező nagy hordásig (ha ilyet várunk) elvégezzük a munkát.

Méhészetünk egyik kitűnőségének márczius 14-én nálam tett látogatása alkalmával azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy az én rendszeremben háromszor annyi méhcsaládot kezelhetünk, mint a régiekben; mire az illető a leghatározottabban azt felelte, hogy nem háromszor, de ötször annyit is könnyen kezelhetünk; sőt ezzel a rendszerrel a méhészeti vándortanárok is nagyobb szabású jövedelmező saját méhészetet tarthatnak és kezelhetnek, mert — habár az év nyárszakán többnyire hivatalos körúton vannak — ennél a kaptárrendszerrel munkatorlódásról szó sem lehet.

Újpest.

Boczonádi Szabó Imre.

Nemzetközi méhészeti kiállítás Bécsben.

A bécsi központi méhészegyesület *Mária Jozefa kir. hercegnő ő fensége* fővédősége alatt Bécsben, a Gartenbau Gesellschaft

kiállítási czálra épült helyiségében folyó évi április 4.-étől 26.-áig tartott nemzetközi méhészeti kiállítást rendeztek.

Habár az ilyen kiállítások megszokott idejétől eltérőleg, az évnek erre legkedvezőtlenebb hónapjára, áprilisa tűzték ki a méhészek bécsi nemzetközi összeüyelekezését, s hozzá még a tavalyi, lehető legmostohább esztendő után, aminek a méhészetre nézve kemény szigorúságát az erdélyi vidékeket kivéve, nemcsak a magyar méhészek, hanem európaszerte mindenütt még ma is siratják: a bécsi nemzetközi méhészeti kiállítás oly nagyarányú, olyan gazdag, annyira változatos és tanulságos volt, aminőhöz fogható kiállítást eleddig még nem rendeztek a méhészek.

A magyar osztály a nagyszabású kiállítási épület főcsarnokának tágas, térséges jobbszárnyát foglalta el. A többi helyiségekben más nemzetek kiállításai, az udvaron pedig az élőméhék, méhszínek, pavillonok, dúczok, a vándorméhészkedéshez szükséges berendezkedések, sat. csoportosultak.

A kiállítás dísze, fénye, igaz ékes koronája a magyar osztály volt, melynek a királyi főlség és kisember, a világlátott szakértő és tapasztalatlan laikus, a néző és látó lelket egyaránt megkapó és lebilincselő varázsában minden látogató élvezettel egyönyörködött. A magyar kiállítás kecsesen szép képét *Saadrossy—Kapeller Ferencz*, földművelésügyi miniszteri o. tanácsos nemes érzékű és finom ízlésű irányítása mellett *Kevács Antal*, országos méhtenyésztési felügyelő ilyenek rendezésében remekelni szokott ügyessége alkotta. A rendezés és elhelyezkedés fáradságos munkájában *Valló János* és *Nagy János* segítettek.

Olyan impozans megjelenéssel egy nemzet sem, egyik állam sem, még a legközvetlenebbül érdekelt Ausztria sem mutatta be méhészetét, mint Magyarország, melynek e téren való haladottságát, sőt vezető szereplését hivatalosan is kijelentették Bécsben a világ előtt. Hogy mivel és mi módon szereztük az elismerés bábérjait, annak csak halvány képét tárhatjuk itt kedves olvasóink elé, amikor a magyar osztály rövidke leírásával, az egész kiállítás általános ismertetésével, a bécsi ünnepek elsorolásával és a Magyarországot ért tisztesség és dicsőítés főlemlítésével megpróbálkozunk.

A kiállítás legkompaktabb, legtömörebb, legtanulságosabb része a magyar osztály volt. Nem ezek e magyar tollból kifolyt szük szavak mondják ezt, hanem azok a minden magasztalásnál jelentősebb momentumok, hogy a király az egész kiállítás megtekintésére szánt 30 perczből 14 perczet a magyar osztályban töltött; hogy az osztrák miniszterek és az osztrák közélet nagyságainak egyike-másika a roppant arányú kiállításon tett körútaik közben ismét, meg ismét vissza-visszatértek a magyar csoportba;

hogy az európai kormányok delegáltjainak mindenike napokon át, a belga delegált pedig háromhétig kizárólag köztünk időzött, mert kijelentéseik szerint tanulnivalót, mintaszerűséget csak nálunk találtak, s az országaikban rendezni tervezett kiállításokon való részvételre a magyar kormányt és magyar méhészeket — az ő hazájuk méhészetének fejlesztése érdekében kívánatos útmutatás és példaadás végett is — kérve kérték; végre és főleg, hogy a magyar földművelésügyi minisztert képviselő Saárossy tanácsos úr ő méltósága a hivatalos ünnepeken éppúgy, mint egyéb alkalmakkor a legkiemeltebb kitüntető elismerés és köztisztelet részese volt, miből Kovács Antal, országos méhtenyésztési felügyelő úrnak és a földművelésügyi miniszter odarendelt más két szakközegének: Vallónak és Nagynak sem jutott fősvényen. Ezek a jelenségek mindennél többet mondólag igazolják, hogy hazai méhészetünknek a bécsi nemzetközi kiállításon történt bemutatásával e téren kivívott elsőségünk dicsőségét arattuk. De nézzük most már: mivel jelentünk meg Bécsben?

A magyar osztálynak az egész kiállítás összes többi csoportja fölött uralgó fényt a gödöllői állami méhészeti gazdaság bemutatkozása adta. Ott volt miniatűrben egész kedves Gödöllőnk. A gazdaság területének előrése a rajta levő épületekkel, lakó- és tanulólhelyiségekkel, a mögöttük lankásan emelkedő dombot koszorúzó fenyvessel, s az előttük elterülő parkban fölállított valamennyi méhessel, pavilonnal, méhszínnel, dúcczal, a szabadban álló összes kaptárokkal, a mézelő fák és cserjék legkisebbjével, s a mézelő növények termelési kísérleti telepével, mind-mind ott ékeskedett kedvesen megkapó gipsz modellben. A gazdaság e remekül sikerült mintája fölött, izléses dekorációval övezetten függtek a Magyarország méhészetének fejlődését feltűntető statisztikai kimutatások és grafikus táblázatok. A modelltől jobbra és balra pedig a gazdaságban készült különféle pompás kaptárok, anyanevelők, kasok, átmeneti kaptárok, méhészeti eszközök és felszerelések csinos csoportosításai, köztük Ambrózy Béla báró ikerkaptáraiból alkotott vándordúccok kedves modelljei, majd a gazdaságban termelt és izlésesen üvegezett mézek állványai, továbbá a gazdaság méheseinek szintén az intézet műhelyében ügyesen készített nagyméretű mintái, valamint a magyar méhészeti irodalom könyvtára helyezkedtek el harmonikus csoportban. Szakirodalmunk diszei: Saárosi-Kapeller Ferencnek »A méhészet múltjáról és jelenéről«, Ambrózy Béla bárónak »A méh« című remekműveik, nemkülönben Grand Miklósnak »A méhészetéről« című munkája, úgyszintén a gödöllői állami méhészeti gazdaság szervezeti szabályzata és kedves látóképe is ki voltak állítva, mely utóbbiakat magyar, német és francia nyelven ezerszámban szertevitték a látogatók a világ

minden részébe. A gödöllői állami méhészeti gazdaság épületeinek, a helyiségek belsejének, a gazdaságban folyó életnek s az egyes méheseknek remek fényképei gyönyörű látványnyá varázsolták Gödöllő bemutatkozását.

A magyar osztály egyik főasztalán a magyar méhészek főséges mézeinek és egyéb méztermékeiknek csinosan elrendezett csoportosítása szintén megragadta a látogatók figyelmét. Az egész kiállításon olyan inycsiklandozóan kínálatos szép méz nem volt található, aminőt a magyar méhészek küldöttek. Nem is produkálja egy ország sem azt a fejedelmi csemegét, amit a mi áldott hazánk méhikéi gyűjtenek. Ezt se mi mondjuk csupán, hanem és főleg az a mindnyájunknak jóleső körülmény, hogy *Mária Valéria kir. hercegnő* kizárólag a magyar osztályban vásároltatott mézet; hogy továbbá ha százannyit küldtek volna is főséges mézeikből a magyar méhészek, az utolsó csöppig elkelt volna az (és hogy mégis visszakerült egyrészt a termelőkhez, azért történt, mert a vevőközönség azonnal magával szerette volna vinni, ámde ezt a kiállítás bezárásáig nem engedte az igazgatóság; addig meg a közönség nem akart várni); hogy végül a méz világkereskedelmét bemutató egyik nagykereskedőnek a földkerekség minden részéről hordószámra kiállított mézei közt bezzeg legszebb, legkiválóbb, legizletesebb volt a magyar méz.

Dicsérettel legyen mondvá: az erdélyrészi méhészek — ámbár idejük sem volt a kiállításra való készülődésre — becsülettel kitettek magukért. Az ország nyugoti vidékeitől eltekintve, honnét legközelebb esett a méhésztársaknak Bécsbe kiállítanivalót küldeni, schonnét annyi méz és méhtermék nem volt bemutatva Bécsben, mint az erdélyi vidékekről. Különösen szép kollekcziót küldöttek *Fatter Péter*, adótiszt Kolozsvárról (üvegezett méz, lépesméz, mézcset és mülép) remekül kiállítva; *Patka Venczel*, műkertész Borszékről (üvegezett méz, lépesméz és mézbor); *Benedek Gábor*, vezértanító Csikmenaságról; *Fülöp Akos*, takarékpénztári igazgató Gyergyóditróból; *Veén Árpád*, állami tanító Bodoláról; *Szabó Sándor*, máv. állomásfőnök Felsőtömösről; a *csiksomlyói tanítóképző intézet* (sajnos: mint ilyen, egyedül szerepelt az egész kiállításon); *Winkler András*, Baróthról; *Thuróczy Ferencz*, kórházi írnok Désről, sat., sat. szebbnél szebb mézeket küldöttek Erdélyből.

Boczonádi Szabó Imre, Újpestről, *Vámossy Mihály*, Leányfaluról, *Balla Kálmán*, Újszászról, *Uhlárik Sándor*, Vizkeletről, továbbá *Roller Mátyás*, *Guttman Ármin*, stb., stb. mézeik előkelősége szintén kicsillogott a szép magyar csoportban.

Ambrózy Béla báró főséges mézborai, *Tóth Jánosnak*, a gödöllői állami méhészeti gazdaság vezetőjének kellemes mézesitalai és neje pompás mézessüteményei a magyar osztály legelőkelőbb vendégeit és a zsűri tagjait egészen meghódították.

Az Országos Méhészegyesület kiállítása, melylyel mézei, jó kaptárai és méhészeti eszközei mellett a tisztos tönkkasnak a mai legtökéletesebb kaptárrá fejlődését, mutatta be, fölötte tanulságos volt, s különösen jól esett látnunk az eredeti Szarka-féle kaptárt, mely nálunk már akkor keretes volt, mielőtt Dzierzon a lépépítmény szétszedhetőségének kérdését a léptartó léczek alkalmazásával megoldotta volna.

Kühne Ferencz első magyar kereskedelmi méhtelege az ő megszokott imponáló megjelenésében díszelgett pompás kaptáraival és kitűnő méhészeti eszközeivel. *A Magyar Fémlemezipar Részvény társaság* praktikus, jó és olcsó készítményeivel szintén jelentősen hozzájárult a magyar osztály gazdaságához.

Teleki.

(Folytatása köv.)

Álanyásság anyával.

Az 1901. évi nyár — tudvalevőleg — úgy szaporodás, mint mézgyűjtés tekintetében meglehetősen jó volt a méhekre nézve. Hogy méheimmel minél rövidebb idő alatt minél több mézet gyűjtethessek, a megelőző években kipörgetett és alkalmas helyen jó karban tartott herelépes kereteket teljesen kiépítve helyeztem a Hanneman-rácssal kellőképpen elzárt mézürbe, hova tehát az anya föl nem juthatott. És mégis mi történt? Mikor a mézür kereteit kiakarom szedni, hogy az összegyűlt mézet kipörgessem, azok javarésze beboltozott herefiasítással van tele. Megütközve szedtem ki rendre a kereteket, nagy figyelemmel vizsgálgatva mindeniket, vajjon nincs-e valamelyiken az anya? Hinni sem mertem volna, hogy ott ne legyen valahol, de sehol sem találtam. Ekkor éppen oly gondosan megvizsgáltam a Hanneman-rácsot; sehol rajta semmi hiba; a rács és a kaptár fala között sem mehetett föl az anya. Honnan tehát a herefiasítás a mézürben? Sokáig töprengtem ezen. Gyanítottam ugyan, de kimondani nem mertem, hogy a mézürben — daczára, hogy a költőtérben ép, erős, jó állapotban levő anya van — álanya lépett föl, s az fiasította be az odahelyezett kész lépeket. Hogy mikép történhetett ez, egy más esettel kapcsolatosan mondom el.

Az említett esztendőben történt, hogy Kováts János, városunkban és az egész vidéken ismert jóhírű méhésztársunkat egy nagyobb méhesbe hívták, melynek tulajdonosa az okszerű méhészkedésben kevésbé volt jártas és azzal bízták meg, hogy a mézürből — melyet a főhordás előtt a költőtérből elvett csupa dolgozó lépekkel ő töltött meg — pörgetés végett a kereteket *szedje ki*. Az öreg méhész kellő előkészület után hozzáfog a munkához, de bámúlva látja, hogy méz helyett tömör fiasítással telt keretek

vannak a mézürben, méz csak imitt, amott, elvéve. Figyelemmel vizsgálódik, s a mézür kereteinek egyikén megtalálja az anyát. Szemügyre veszi a Hanneman-rácsot, vajjon nincs-e azon olyan rés, melyen időközben az anya alúlról följöhetett, hogy a mézür lépeit is bepetézzé. A rács egészen ép volt, hibátlanul zárt is: lehetetlen tehát, hogy azon át juthatott volna föl az anya. Most hozzálátott a költőtér kiürítéséhez, biztosra vevén, hogy ott — mivel az anya a mézürben volt — mézzel telt keretekre talál. De mekkorát csalódott! A költőtérben azok a keretek, melyeket a főhordás előtt a mézürbe fölrakott lépek pótlására egyszerűen csak lépkezdésekkel ellátva helyezett be a gazda, most egytől-egyig mind hereléppel voltak kiépítve, s az egész építmény rendetlenül befiasítva. Hogyan történhetett ez?

Itt a költőtér, az én méhesemben meg a mézür volt tele hercfiasítással, anélkül, hogy az egyikben, vagy a másikban a lépekhez az anya hozzáférhetett volna.

Szerény véleményem szerint úgy történhetett ez, hogy a lázas munkában és a rajzásra való előkészülésben a dolgozók mintegy meggyőződvn arról, hogy az előbb említett esetben a költőtérben, hol csupa dolgozós lépek voltak, melyeket az anya gyorsan bepetéztett, nem lévén heresejt, attól tartottak, hogy rajzás után a here nélkül visszamaradó család tönkremegy, s azért a mézürbe helyezett kész herelépeket kell valami úton-módon befiasítani; minthogy pedig az anya ezekhez nem férhetett, úgy segítettek magukon, amint a Teremtő az Ő bölcs és véghetetlenül nagy hatalmával nekik azt megengedni kegyeskedett.

A mézürben tehát álnya lépett föl és ez fiasította be a kész lépeket, hogy a faj fönmaradása biztosítva legyen.

A második esetben szintén ez a körülmény forgott fön. Az anya a mézürbe helyezett keretekkel együtt véletlenül oda fölszorúlt, s nem mehetett le, hogy a természet által neki kiszabott munkát ott is elvégezze. A dolgozóméhek pedig a főhordás idején lázasan munkálkodva, fajfönntartási ösztönükből a költőtér üres kereteit herelépekkel építették ki és miután az anya a mézürben el volt zárva, azokat tehát be nem petézhette: itt is álnya lépett föl, s igyekezett az anya által nem teljesíthetett nagyon fontos föladatot pótolni, ami a petézés rendellenességéből is következethető.

Igy történhetett, hogy ugyanabban az egy kaptárban az anya mellett álnyasság állt be. Ez ugyan az eddig észlelt tapasztalatokkal, s a teoriával, valamint a méh természetével ellenkezik;*) de amint minden szabály alól van kivétel: az az állításom,

*) Legkülönösebben pedig annak a köztudatnak mond ellent, hogy hereléphe az álnyák nem petéznek. — Méhészkedő szedőgyerek.

hogy az álnyátság az említett körülmények között az anya mellett is fölléphet, igen valószínű.

Ez a különös állapot azonban csak a két részre osztott kaptárokból fordulhat elő; kasokban, hol az anya az egész birodalmat szabadon használhatja, ennek az eshetősége teljesen ki van zárva.

Azért hoztam nyilvánosságra ezt a körülményt, hogy igen tisztelt méhésztársaimat ebben a kérdésben megszólaltassam. Nagyon kérem is a hozzászólást, hogy engem és másokat is, kik hasonlókat észleltek, meggyőzzenek arról, vajjon bekövetkezhetik-e az említettem jelenség; s ha nem, mi idézte elő a fölhozott esetekben a fiasítást?

Torda.

Bözlöni István. állami isk. igazgató.

Néhány érdekes eset.

A méhek titkokkal teli életét fürkészve, lépten-nyomon megmagyarázhatatlan jelenségekre akadunk, s bármeddig kutatjuk is a rejtély nyitját, véges emberi eszünkkel nem tudjuk azt megtalálni. Ilyen titokzatos és tanulságos eset már több ízben játszódott le nemcsak az én méhesemben, hanem méhésztársaimban is. Ezek közül néhányat elég érdekesnek tartok arra, hogy kedvelt szaklapunkban közöljem

1902. júniusában a sovány pörgetés után egy igen népes törzsem valamelyes okból hirtelen elveszítette az anyját. Az átvizsgálás alkalmával azonnal fölismertem a bajt, de mivel anyanevelőimben termékeny anyákkal nem rendelkezttem, hogy az árva népet megnyugtassam, egy bepetézett lépet függesztettem a fészekébe. A kis munkások erre meg is nyugodtak, s csakhamar hozzá is fogtak anyabölcső kiépítéséhez. Abban a reményben, hogy a nép majd csak nevel magának anyát, — mivel elfoglaltságom hosszabb időre a fővárosba szólított, kénytelen voltam méheimet minden egyéb fölügyelet hiányában saját sorsukra bízni. Ügyeim elintézése után hazaérkezvén, legelső utam a méhesbe vitt, hogy a családokat megsemléljem. Rendben is találtam mindannyiját, az említett nép kivételével, mely a külső jelekről ítélve, ismét anyatlannak tűnt föl. A való tényállásról meggyőződést szerzendő, a család fészekéből az összes lépeket kiszedtem, s minthogy petét és fiasítást egyikben sem találtam, s az anyát sem tudtam a legszorgosabb kutatásra sem föllelni, azt hittem, hogy a nép tényleg árva. Pedig dehogy volt az! Én azonban azt gondolva, hogy föltevésemben nem csalódtam, s hogy tehát a népet a végpusztulástól megmentsem: szép termékeny fiatal anyát adtam be neki szoktatóban és hogy annak elfogadását annál inkább biztosítsam, még 4 fiasításos lépet is függesztettem a fészekbe, az említett ok

mellett még azért is, hogy a hosszú idő óta tartó árvaság miatt megfogyott nép újra lábrakapjon. A kalitkában beadott anyát 2 nap múlva kibocsátottam; a nép örömmel fogadta, miertis nyugodtan elzártam a kaptárt. Egy hét múlva átvizsgáltam a népet, s minthogy petéket és pondrókat ismét nem találtam a lépekben, valamennyi keretet kiszedtem a kaptárból. S ime: a fenékdeszkán ott találok a beadott termékeny anyát holtan. Tűnődni kezdtem, miért ölte meg a rúp? A rejtély nyitját csakhamar megtaláltam, mert amint a költőtér kiürítése után a mézür kereteinek a kiszedéséhez is hozzáfogtam, már a negyedik lépen ott találtam a csonkaszárnýú, terméketlen, hitvány, kis anyát. Hát ezért a korcsért oltották volna ki a méhek a beadott anyák életét?!

A hitvány anyát persze azonnal kivégeztem, az árva népet pedig — minthogy fiasításból anyát neveltetni már késő lett volna — termékeny anyával bíró másodrajjal egyesítettem. Minthogy mézük is bőven volt, szépen ki is teleltek. — Nagyon érdekes az is, hogy a korcs anya nem kezdett herepetéket rakni.

Mennyi megfejthetetlen titok rejlik e kis bogár életében!

Szintén érdekes eset fordult elő Mussong Gyula, ürömi fő tanító méhesében. Egy szép családja a rajzás után meganyátlanodván, a népet 1 éves termékeny anyával látta el. A fiatal anya egész nyáron át oly lázas tevékenységgel petézetett, hogy a kaptárban csak úgy hemzsegett a sok bogár, s a szép nyári gyarapodás után még a szeptemberi beteleléskor is sok tömör fiasítása volt. De nézzük csak, mi történt tavasszal?! Márcziusban ismét neki kezdett az anya a petézésnek, de csupa herepetéket tojt, úgy, hogy a sok ingyenélőtől csak úgy nyüzsgő most a kaptár. Mi ennek az oka? A fiatal anya elveszítette termékenységét, ami méhésztársam szerint a nagy hidegnek tudható be. Ezt a nézetét nem is vonom kétségbe, mert a nagy hideget szimplafalú kaptárban élte át a család, s így helye lehet a következtetésnek. E körülmény mellett bizonyít az is, hogy a családban — viszonyítva a többi törzshöz — a holtak száma is nagy volt. — Ilyen esetekről már többször olvastam. Az is lehet azonban, hogy az anya kimerült, mert azt már nálam is többször tapasztaltam, hogy a még alig egy éves anya máris terméketlen volt.

Frinkl Mátyás, pilisszentiváni főtanító méhesén szintén fordult elő érdekes jelenség. Egy kaptárban anya és álnya együtt petézetnek, s mintha a térre néve megegyeztek volna: az anya az első lépeken dominál és petézet zavartalanul, míg az álnya a hátúlsó lépeket tartja megszállva. Méhésztársam ebben az állapotban hagyta a családot, hogy a további jelenségeket tanulmányozhassa. Az eredményről annak idején referálni fogok.

Pilisborosjenő.

Hartviger Ágoston,
a pilisvidéki méh, egyes. titkára.

A mi dolgaink.

Igazi, őszinte részvét mellett temettük el márcz. hó 14. én, szegény Biró Gyula, egyesületi pénztárosunkat, s öltött gyászt — ama nagy sereg közt — Egyesületünk is, az ő eltávozására fölött legyen áldott emlékezete!

Amint említettük vala, a pénztárosi dolgok hamarosan Szentgyörgyi Lajos főtitkárunkra bízott vala. Igazgató választmányunk azonban e különben is nehéz tiszt alól április 4-én tartott ülésében fölöldotta és a dolgaink továbbvitelére Horváth Pál ev. ref. egyh. kerületi főpénztári ellenőr, egyesületi választmányi tagot nyerte meg, aki igazi szakértelméből folyólag, a különben nem könnyű föladatot valódi lelkesedéssel fogadta és kezdte ismeg. S nagyon kérjük Egyesületünk mt. tagjait, hogy ebben a dologban vele érintkezni sziveskedjenek s az ő esetleges kéréseire újabb- és újabb sürgetést ne várjanak. Pénz- és kapcsolatos küldemények direkt az ő kezéhez méltóztassanak küldeni (Király-útca 51. sz.) De ugyan csak kéri Ig.-választmányunk az Egyesület esetleges hátralékos tagjait, hogy tartozásaikat mielőbb kiegyenlíteni, s nemes ügyünket szokott lelkesedéseik és lelkesítéseikkel továbbra is pártolni, s illetve pártoltatni sziveskedjenek.

Egyszersmind tudomására kívánjuk hozni mt. üggyársainknak, hogy zárt falak közt tartatni szokott igen élvezetes méh. estélyezéseinket, összejöveteleinket május 3.-án, vasárnap délután kezdjük meg »Zsongói« (házsongárd) méhtelepünkön és szokásainkhoz hiven minden következő csütörtök- és nasárnap délutánokon megtartjuk, hogy oda sereglő igen tisztelt ügyfeleinknek a helyszínén is gyakorlati utmutatásokat is nyújtsunk.

Kérésünk tehát az, hogy e helyiségünkben minél gyakrabban keressenek föl tanulni, gyönyörködni vágyó társaink, s már csak azért is, hogy Kolozsvár külterületének egyik legkellemesebb táját ismerjék meg. A városból, a Majális-utczán át, egy jó negyedóra alatt juthatni oda, e különben is igen barátságos üdülőhelyre.

Főtitkár,

Méhészeti előadások májusban.

Az I. kerületben. 4.—5.-én Mokrinban, 6.-án Zombolyán, 7.-én Magyar-czernyán, 8.-án Ittvárnokon, 9.-én Nagybecskerekén, 10.-én Tótaradácson, 11.-én Törökbecsén, 12.—13.-án Óbecsén, 15.-én Berczelen, 16.—17.-én Vecsésen, 18.-án Hatvanban, 19.-én Vámosgyörkön, 20. án Karácsondon, 21 —22.-én Kálban, 23. án Feldebrőn.

A II. kerületben. 4.—5.—6.-án Győrött, a tanítóképző-intézetnél; 7.-én Abdán, 8.-án Öttövényen, 9.-én Zámolyon, 10.-én Dunaszegen, 11.-én Héderváron, 12.-én Nyárádon, 13.-án Medvén, 14.-én d. e. Szabadiban, d. u. Vámoson, 15.-én

Pataházán, 16-án Szentivánon, 17-én Szentjánoson, 18-án Bönyön, 19-én Péren, 20-án Sárhegyen.

A III. kerületben. 3-án Kicsinden, 4-én Garamkövesden, 5-én Szalkán, 6-án Szobbon, 7-én Zebegényen, 8-án Nagymaroson, 9-én Szokolyán, 11-én Páldon, 12-én Zalabán, 13-án Garamkissallón, 14-én Ipolypásztón, 15-én Ipolyszakáloson, 16-án Ipolyságór, 17-én Ipolyveczén. 19.—20-án Znióváralfján, a tanítóképző-intézetnél.

A IV. kerületben. 4-én Hubán, 5-én Szuhafor, 6-án Zádorfalván, 7-én Ragályon, 8-án Prizsen, 9-én Zubogyon, 10-én Alsószuhán, 11-én Pozsobán, 12-én Keleméren, 15-én Ungváron, a tanítóképző-intézetnél; 16-án Minajon, 17-én Gálocson, 18-án Bátfán, 19-én Vajkóczon, 20-án Nagykaposon, 21-én Vaján, 22-én Csicseren, 23-án Bésen.

Az V. kerületben. 10-én Kétegyházán, 11-én Bánkúton, 12-én Medgyesházán, 13-án Makón, 14-én Földeákon, 15-én Orosházán, 16-án Csorváson, 18-án Bihartóteleken, 19-én Csatáron, 20.—21-én Kiskerekiben, 22-én Érselinden, 23-án Érmihályfalván, 24-én Érkörtvélyesen, 25.—26-án Sarmaságon.

A VI. kerületben. 4.—5-én Déván, a tanítóképző-intézetnél; 6-án Maros-sólymoson, 8-án Lugoson, 10-én Orsován, 11-én Mehádián, 12-én Portaorientalison, 13-án Tegován, 14-én Temesszlatinán, 15—16-án Karánsebesen, a gör. kel. tanítóképző-intézetnél; 17-én Gavosdián, 18.—19-én a lugosi földmivessiskolánál, 20-án Facseton, 22-én Birkisen, 23-án Kápolnán.

A VII. kerületben. 12-én Csiksomlyón, a róm. kath. tanítóképző intézetnél; 13-án Csikcsatószezen, 14-én Gidófalván, 15-én Kézdivásárhelytt, 16-án Barátoson, 17-én Hidvégen, 18-án Benében, 19-én Erködén, 21-én Mezőkaposon, 22-én Nagysármáson, 23-án d. e. Szászszentgyörgyön, d. u. Lekenczén, 24-én Szásmátén, 26-án Szamosújváron, a gör. kath. tanítóképző-intézetnél; 27-én Kolozsborsán.

Kovács Antal,
méhészeti felügyelő.

Májusi számunk megjelenésének késéseért szives elnézést kérünk. A bécsi kiállítás magyar osztályának képével óhajtottuk a kiállításról szóló közleményünket illusztrálni; sajnos: a leghatározottabb ígéretre és biztatásra sem kaptuk még meg a képclichéjét.

Tartalom: Májusi emlékeztető. *Jósa Sándor.* — A méhfészek. *Boconádi Szabó Imre.* — Nemzetközi méhészeti kiállítás Bécsben. *Teleki.* — Álnyátság anyával. *Bölköni István.* — Nehány érdekes eset. *Hartwiger Ágoston.* — A mi dolgaink. *Fűtitkár.* — Méhészeti előadások májusban. *Kovács Antal.*

Apró hirdetések.

Mézpörgető, méztartó bádog-edény

jutányos áron kapható Zeiler Géza bádogosnál Kolozsvár (Mátyás- király- útca 4.) Ugyanő elvállal **minden- mü bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. Ár- jegyzéket kívánatra hérmentve küld.

(5—12.)

Műlépet saját tiszta méhviaszomból legolcsóbban szállítok. **Szabó Balázs,** méhész, **Szatmáron.** (1.—3.)

Eladó 8000 db. komlókaró 7 és 8 méteres **Albert Ödönnél Csik- szeredán.** 2—2

LUCIO PAGLIA nagy kereskedelmi méhtelepe **CASTEL SAN-PIETRO** (Emilia, Italia.)

Minden külföldi és nemzetközi kiállításán kitüntetést, az olasz király ő felsége részéről a legma- gasabb dícsérő elismerést nyert. — 33 évi gyakorlat. — Megrendelőinek száma évről-évre növekedik.

Legtisztább olasz fajú anyák, továbbá $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ kgr. súlyú rajok szét- küldése ures lépekkel, mézzel, viasszal. A megrendelések leggyorsabb és legpon- tosabb eszközlése. Az anyák **tiszta fajnevelésére** különös gondot **csakis erős törzseket** használnak, **s állandó felügyeletem és vezetésem a faj kiválóságára és szépségére** nézve, sat. a legjobb biztosíték.

Egy postacsomag műlépet (a viasz tisztaságáért szavatolok) 5 kgr. súlyban (a csomagoló ládika is beleértve), Rietsche-féle présen készíve és a német általános méret szerint való nagy- számban portamentesen csak 19 frankért küldök. 2.—4.

LEBOVITS és JANOVITZ cég

legolcsóbb forrás divatos kivitelű **kész férfi- és gyer- mekruha** vásárlásra, valamint saját szabászati termök- ben eszkozleendő **mértékutáni megrendelésekre.** (3—6.)

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-útca 26. sz.

CSINTALAN GYULA orgona-, zongora- és harmonium-készítő **KOLOZSVÁRT.** Lakása: Egyetem-ú. 6. sz. Üzlethelyiség Deák-Ferenc-ú. 2. sz., hátul az udvaron.

Elvállalok orgona készitést, minden nagyságban, minden kivitelben és stylben, továbbá javítását, átalakitását, kibovitést és hangolását jótállás mellett.

Elvállalok bármilyen nagy zongora-javítást, hosszú zongorák rövidde átalakitá- sát, bőrozését és hangolását.

Készitek oltárokat, szézeket és szézek fölébe való koronát, nemkülönbén egész templomi berendezéseket is.

Elvállalok iskolai és szobai harmoniumok javítását és hangolását, úgy helyben, mint vidéken. Vidéki meghívásra pontosan megjelenek. Kérdezősködésekre azonnal válaszolok.

Miért továbbra is becses figyelmébe ajánlom magamat. A t. közönség és egy- házak pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

5—12.

CSINTALAN GYULA.

■ 1903. évi árjegyzéket kívánatra ingyen küld ■

4-6

BÁRÓ ROTH SCHÜTZ
az osztr.-magy. birodalomban legrégebb

Kereskedelmi méhtelege
WEIXELBURGBAN (Krajna).

Szállit keretes kaptárokat és parasztkasokat, valamint méhcsaládokat, továbbá zománczozott mézpörgető gépeket és mindenféle eszközt a legolcsóbb áron.

Kaptárok. Orsz. Méretű egyes 6 kor., kettős 11 kor., hármás 16 kor., négyes 21 kor., ötös 25 kor., hatos 30 kor. Mayer-dúc állvánnyal. tetővel 6 családra 48 kor. 8 családra, való dúc orsz. méret szerint, állvánnyal, tetővel 54 kor. Liebner-méret szerint ugyanezen az áron.

100 drb keretnek való lécz 90 cm hosszú, 5 mm. vastag 2 kor. — 100 drb 110 cm hosszú 2 kor. 40 fill. — 100 drb 150 cm hosszú 2 k. 60 fill.

A fent elősorolt kaptárok mind kettős falúak, elől zsaluzva, a két oldalon simán deszkával burkolva. az oldalközök polyvával kitömve, 30 félkerettel, ablakkal (üveg nélkül), röpdüldeszékával, tolókéval, s 10 cm. szécs és 25 cm. hosszú anyarácscsal felszerelve. Az ablakot kívánatra beüvegezem, vagy rostaszövevel bevonom, melyért külön 40 fillér fizetendő. A szállítás költségét a megrendelő fizeti. **Meg nem felelőért a pénzt visszaadom** A szállítás a pénz előleges beküldésére, vagy utánvétellel történik. Előre beküldésnél fuvarlevéire 22 fillér csatolandó az összeghez. **VIDA LÁSZLÓ**, méhész **KARUZAGON** (Jász-Nagykun-Szolnokvármegye) 2.—6.

HOL kaphatók a legolcsóbb **keretléczek és négyes Mayer-kaptárok?**

PICZEK ALAJOS méhésznél, **Farkashidán**, u. p. **Keresztúr** (Pozsonyvármegye). 100 drb 1 méter hosszú **keretléc**, 25 mm. széles, 5—6 mm. vastag, 3 oldalon gyalulva 1 k. 60 fill. 100 keret földarabolva szintén 1 k. 60 fill.

Kész keretek (orsz. mér.) távolsági kapesokkal darabonként 4 fillér.

Orsz. mér. egyesületi kaptár (30 keret) teljesen felszerelve, befestve, kákával bélelve 5 K.

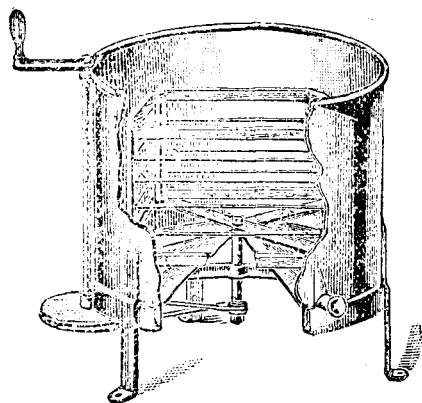
Négyes Mayer-kaptár (dúc) pontosan készítve, teljesen felszerelve, befestve és kívülről kákával csinosan burkolva 20 K.

Rakkaptár (Christ-féle) 3 ladikéval 30 keretre, tetővel, fenékkal, 11/2 hüvelyk vastag deszkából készítve, teljesen felszerelve 5 K. — Az árak farkashidán értendőek. Elvállalok e szakba vágó más asztalosmunkákat is a legolcsóbb áron. 2.—12.

Rendszerváltozás miatt eladó dupla falazatú,
használt, de jókarban levő 8 drb. **négyeskaptár** à 10 korona és 10 drb. **kettőskaptár** à 6 korona keretek nélkül: **Boczonádi Szabó Imrénél, Ujpesten.**

MAGYAR FÉMLEMEZIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VII., Gizella-út 53. sz. BUDAPESTEN. VII., Gizella-út 53. sz.

Ajánlja saját gyártmányú, kiváló minőségű méhészeti cikkeiket a legolcsóbb gyári áron.

Mézpörgető - gépek,
4-féle szerkezetűek.

Hanneman-féle
anyarács, egész új;
szárnya kat a méhek
meg nem sérthetik.

Mézsűrő,
egyszerű és dupla.
Lépfődelező-
tálczák.

Ismertető csillagok.

Viaszolvasztó üst, legújabb szerkezetű, 2-féle szerkezet

Méztöltő edények.

Mézkieresztő-tazék, dupla fallal.

Méhpörmetezők.

Méhsöpítő-készülék.

Anyásító-készülék,
egész új.

Méhszöktető.

Rajföcskendezők.

Etetőtálczák.

Méhészipák.

Füstfúvók.

Füstölő-gépek. (Smoker.)

Mézszállító-edények minden nagyságban.

Megrendelésre készítünk minden a szakmába vágó tárgyat.

Árjegyzéket magyar, vagy német nyelvben kívá-
natra ingyen és bérmentve küldünk.

1.—6.

Magyar FéMLEMEZIPAR R.-társ.

Csak 5 fillérbe kerül

egy levelezőlap, melylyel gazdagon illusztrált, s a havi teendőket és sok hasznos tudnivalót tartalmazó nagy árjegyzékemet kiki megszerezheti. Alúlrít czég a többek között készít

zománczozott bádog mézpörgetőgépeket alsó, vagy fő ső hajtással 2—8 keretre, 16 koronától kezdve, a legjobbnak ismert minőségben. (Részletesebb leírás az árjegyzékben). Továbbá:

gőz-viasz- és mézolvasztókészülékeket vascsavarral járó erős sajtoló berendezéssel 22 koronáért. A készülék gyümölcsajtólásra is nagyon alkalmas.

Ajfonsus-féle műlépeket teljesen tiszta méhviaszból készíték. Szabadalmazott és sokak nyilatkozata szerint a **legjobb műlep**. A belföldön kizárólag nálam kapkátó, még pedig kívánt nagyságban **kgronként 4 kor 80 fill.-ert; 3 1/2 kor. 16 kor. 20 fill.** Ismét előárúsitóknak árendedmény. A műlep beragasztására vonatkozó utasítást minden csomaghoz mellékiek.

Népkaptár szalmából 30 keretre, melyek bádogsávokon függenek. A kaptár fala erős, 6 cm. vastag. **Darabja 6 kor. 60 fill.** Bővebbet az árjegyzékben.

„Universal“ etetőkészülék híg és sűrű, vagy szilárd táplálékkal való etetésre bármilyen rendszerű kaptárban télen-nyáron alkalmazható. Továbbá: **füstölőkészülékek, arczvédők, méhészkeztűk, fűdelező kések, boronák, Gerstung- és Preusz-féle anyakalitikák, keretléccek, rajfogók, szóval minden méhészeti eszköz nagy választékban.**

SIMMICH FR.

első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelepe.
JAUERNIGBAN, Osztrák-Szilézia.

Elsőrendű kitüntetések, Temesvártt és Teschenben 1902-ben **arany-érmét** nyert. 1.—12.

A

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

1902. és megelőző évekből való
folyamai teljes példányban,

évfolyamonként 2 korona 24 fillér
áron kaphatók a kiadóhivatalban.

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-útca 10. sz.